

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit & 2 D, do 100 vrst & 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 1 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D.

Upravnštvo: Knaflova ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.

Uredništvo: Knaflova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Macdonald in socijalizem.

Praški »Narodni Listy« pričujejo pod tem naslovom članek, ki ne-pobito dokazuje, da vse besedilje o socijalni pravičnosti ni nič drugega, nego demagoštvu, s katerim si pomaga sodobni politični kameleoni do mestnih korit. Članek se glasi:

»O Macdonaldu so na Angleškem večkrat govorili, da se zdj v inozemstvu docela rdeč, med svojimi, v lastni stranki, je samo malo rdečkast, v parlamentu pa lahko seže v roku vsemu liberalcu. Ali njegov zadnji nastop, v predgovoru k najnovejši izdaji njegove knjige »Kritični in konstruktivni socijalizem« je v socijalističnih vrstah nekaj tako neobičajnega, da se morajo nad njim zamisliti pristaši in nasprotniki socijalizma. Macdonald pravi tu, da delavci v borbi za doseg s svojih ciljev kaj radi pozabljajo, da so vsi člani socijalistične celote in kot taki v medsebojni odvisnosti. Iz tega sledi, da si medsebojno samo škodujejo, če napadajo tiste, s katerimi so v protislovju, kar velja tudi za slučaj, če škodujejo skupnosti, kateri pripadajo.

Dalje priponinjava angleški ministriški predsednik, ki ima vedno iznova priložnost prepričati se o dejanskem stanju iz obojestranskih virov, da tradicionalist (strokovno organizirani dejanje) ne more zboljšati svojega položaja na račun druzej, kateri pripada, in rabi te-le besede: »Ne moremo dovoli podprtati, da podpiranje brezposelnosti, popularizem stavke z namenom, da se zvišajo plače, in znižanje prodkuce ne le da ni socijalizem, tem več lahko spravi na kriva pota duha in politiko socijalističnega gibanja.«

Ene lastnosti človek ne more odrekat angleškim socijalistom in sicer, da so zelo značajni in če so o nečem prepričani, povedo to, paj naj je po vsej tistim, ki stoe za njimi, ali ne. Nedavno smo poročali v »Narodnih Listih« o spomenici portugalskega komunističnega Lansburyja, ki pravi, da ne zastavlja odstraniti kralja in preiti od konzervativna in liberalizma k socijalistični politiki, temveč se je treba n o t r a n j e prerodit... Lansbury torej ne razume omenjenih Macdonaldevih besed, in pravi, da je moral biti ministriški predsednik zelo utrujen, ko je to pisal. To je zelo gentlemansko povedano. Lansbury ne razume besede »poplarisem«, dasi je sam iz predmetja »poplarov«, ali Macdonald razume to besedo, ker vidi, kako vsakdo, ki hoče intenzivno delati ali pa ima imo premoženje, beži od »poplarov«, kjer socijalistično gospodarstvo one-mogoča gospodarsko delovanje. Proti Macdonaldevi izjavi so nastopili tudi drugi voditelji labourističnega tabora, sicer ne tako vlijedno in obzirno, vendar pa so tu fakti in ne le besede, ki jih ni mogoče izpodbijati.

Ni samo slučajno naključje, da se je baš v tem času pojavit nov zanimiv fakt, in sicer da je sedanj angleški ministriški predsednik definitivno ene največjih tvornic na kontinentu in da znaša njegov delež glasom uradnih podatkov 30.000 funtov, ali približno 4.500.000 Kč. Bržkone mu je dal te delnice njegov prijatelj, sir A. Grant. Prijateljstvo teh dveh mož izvira iz detskih let. Politično stojita oba v različnih taborih, ali Macdonald je bil titi, ki je nagradil živiljenjsko delo svojega nekdanjega prijatelja, kateri je postal iz navadnega pekarskega pomočnika bogat industriec, s tem, da ga je predlagal kralju za plemiča.

Merebiti nastane tudi iz tega fakta politična aféra, četudi brez uspeha.

Macdonald sam ne spada med odlične politike v Angliji, za katere so bogati mecenji poskrbeli, da bi mogli ohraniti čiste roke, pri tem pa imeli zasigurano bodočnost. Lloyd George je v tem oziaru drugi primer, a lahko bi jih navedli še več. Ni razloga, da bi socijalistični voditelji zatajili svoj prirojeni instinkt vladajočnosti pod pretvezo, da si zakonito in pošteno pridobi premoženje.

Ali morejo ugledni politični voditelji povsod javno položiti račun o svojem milijonskem premoženju, ne da bi moralni spoznati, da so pljunili na svoje principe, ki jih oznanjajo, ko slečejo

Radić jim dela preglavice.

Vlada ne ve, kaj bi z dobro voljo HRSS. — Zavlačevanje končne rešitve. — Republikanizem je kriv, da stvar ne gre naprej.

— Beograd, 18. septembra. (Izv.)

Vprašanje vstopa radičevcev v vlado ni bilo včeraj definitivno rešeno in ne bo rešeno tja do nedelje, dokler se ne povrne Nj. Vel. kralj Aleksander z državnega posestva Belje. V tem vprašanju ima končno izreči svoje nazore tudi krona kot ustavnih faktor. Iz včeraj ob 13. objavljenega kratkega obvestila o uspehih načelnika konference je posneti edino le, da je dosežen nekaj načelnih sporazum, da vstopijo parlamentarni zastopniki HRSS v vlado, in drugo zanimivo dejstvo je, da doslej še ni bil med sedanjimi vladnimi strankami in HRSS sestavljen nikak pismen sporazum in da se šele sedaj izdelujejo načrti za ta sporazum. Izmenjane so samo misli o konturah definitivnega sporazuma.

Po izjavah posl. dr. M. Čaka in posl. Predavca dobi HRSS v vladi štiri ministrske portfelje, in sicer:

1. ministrstvo za agrarno reformo posl. Ivan Predavec,

2. ministrstvo za izenačenje zakonov in konstituanto posl. dr. Vladimir Maček.

3. ministrstvo za šume in rude ing. Košutič, zet Stjepana Radića, ki je baje strokovnjak za šume in rude,

4. ministrstvo za socijalno politiko 30letni odvetniški koncipijent in tajnik HRSS dr. K. R. N. J. Vič.

V ostalem se ne izvrši nikaka bistvena rekonstrukcija sedanjega kabine-ta. Ni še znano, kako se bodo rešila nadaljnja vprašanja, ki naj tvorijo temelje sporazuma.

Za slučaj, da se kralj do nedelje ne povrne v Beograd, odpotuje v Belje ministriški predsednik Ljuba Dovidović, da poroča kralju o zahtevah HRSS in o ministrskih kandidatih. Potrebno je glede ministrov HRSS tudi kraljevo odobrenje, ker morajo ministri imeti polno njegovo zaupanje.

Naravno je, da so politični krogovi včeraj popoldno pazno in kritično premotrili zgoraj omenjeno obvestilo o konferenci načelnikov vladnih strank. Samostojni demokratije in radikalni so odločeno sprejeti vsako borbo proti republikansko-monarhistični vladi.

Ker so se na včerašnji načelniki konferenci pojavila načelna vprašanja,

Konec kovinarske stavke v Avstriji.

10 odstotno povišanje mez. — Demonstracije na Dunaju.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Pozno v noči je bil dosežen med zastopniki kovinarjev in industrijski delni sporazum. Kovinarjev prejmejo po triletni učni dobi 5800 K na uro. Podjetniki so dovolili splošno povišanje mezze za 10 odstotkov. Po tem sporazumu se zviša najnižja meza 7100 na 8500 K za uro. — Stavka najbrž jutri konča.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Danes ob 9. dopoldne so se zbrali stavkujoči kovinarji v Hernalsu in Ottakringu so komunisti priredili demonstrativni ob-hod. Zveza kovinarjev je pozvala stavkujoče, da se naj vzdrže vsakih demonstracij, ker so take v odločilnih pogojih stavkovnega odbora z industriji brezmisne, celo opasne. De-monstracije so se udeležili tudi nacionalni socijalisti. Včerašnji dan je bil drugačje zelo kritičen. V okraju Mariahilf je prišlo do sprokopov med kovinarji in policijo. V prvem okraju izhajajoči večerniki niso mogli včeraj iziti.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Skupščina stavkovnega odbora kovinarjev je po dolgi in burni debati z veliko večino sprejela kompromis med industriji in 40članskim stavkovnim odborom. Pred

svoje smokinge in promenadne oblike? Kaj še! Ne po besedah, marveč po praksi bi bilo treba človeka presočati in obsojati.«

V teh kratkih vrsticah je povedano vse. Lenin, Trockij, Vandervelde, Herriot, Radić in kako se še vse imenujejo sodobni voditelji nesrečnih težakov vseh delavskih stanov, so si do pičice enaki v tem, da je po starci prislovici Bog najprej ustvaril brado sebi, potem še je mislil o stvarjenju sveta. Delavstvo ostane nesrečno in bo trpel za druge dotlej, dokler bo slepo drvelo za demagogi vseh mogočih socijalističnih struj in dokler ne bo našlo v sebi moralne sile, da si zboljša svoje življenje v slogi in sodelovanju z ostalimi stanovi.

glede katerih nista imela delegata HRSS točnejših navodil sta morala dr. Vladimír Maček in Ivan Predavec takoj zvezcer odpotovati v Zagreb. Novinarjem sta izjavljala, da sta začasno opravila svojo misijo.

— Zagreb, 18. sept. (Izv.) Delegata HRSS dr. Maček in Predavec sta se zjutraj vrnila iz Beograda, da poročata o uspehih svoje misije. Po poročilih nekaterih listov sta delegata na včerašnji konferenci v Beogradu razpravljata o načelnih pogojih za sklenitev definitivnega sporazuma. Debata je bila zelo dolga. V nekaterih vprašanjih so se člani vlade hitro sporazumi z delegatoma. Vodilna oseba iz krogov Radićeve stranke izjavlja, da se bodo pogajanja, ki še niso uspela, prihodne dni nadaljevala. Ni nikake potrebe, da bi se ta pogajanja pozurila in je mogoče, da ne bodo vsa vprašanja tako hitro rešena ter se bodo pogajanja zavlekla tja do 20. oktobra, ko se mora v smislu ustanove sklicati redno zasedanje narodne skupščine

— Beograd, 18. septembra. (Izv.) Danes dopoldne nikakega značilnega dozodka. Za dopoldne določena seja ministarskega sveta je bila odločena, ker je sklican sestanek demokratskega kluba, na katerem je Ljuba Davidović poročal o uspehih včerajšnje konference klubskih načelnikov, odnosno kakšen sporazum je bil dosežen z delegatom H. R. S. Ljuba Davidović obenem na tej seji zaprosi za klubovo pooblastilo, da se sklene s parlamentarno delegacijo HRSS sporazum. Seja kluba traja sedaj opoldne še vedno in niso trenutno znani nje rezultati.

Seja ministarskega sveta je določena za danes popoldne. V glavnem ima ministarski svet odobriti sklep včerajšnjih posvetovanj s HRSS ter dati ministarskemu predsedniku pooblastilo, da zaprosi od Nj. Vel. kralja odobreњe glede vstopa radičevskih poslancev v vlado, odnosno da predloži listo ministarskih kandidatov HRSS. Kakor zatrjujejo nekateri politični krogovi, bo ministarski predsednik takoj po seji vlade odpotoval v Belje.

Seja ministarskega sveta je določena za danes popoldne. V glavnem ima ministarski svet odobriti sklep včerajšnjih posvetovanj s HRSS ter dati ministarskemu predsedniku pooblastilo, da zaprosi od Nj. Vel. kralja odobreњe glede vstopa radičevskih poslancev v vlado, odnosno da predloži listo ministarskih kandidatov HRSS. Kakor zatrjujejo nekateri politični krogovi, bo ministarski predsednik takoj po seji vlade odpotoval v Belje.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Včeraj je prišlo v nekaterih okrajih do demonstracij, ki so jih uprizorili komunistični kovinarji. V Hernalsu in Ottakringu so komunisti priredili demonstrativni ob-hod. Zveza kovinarjev je pozvala stavkujoče, da se naj vzdrže vsakih demonstracij, ker so take v odločilnih pogojih stavkovnega odbora z industriji brezmisne, celo opasne. De-monstracije so se udeležili tudi nacionalni socijalisti. Včerašnji dan je bil drugačje zelo kritičen. V okraju Mariahilf je prišlo do sprokopov med kovinarji in policijo. V prvem okraju izhajajoči večerniki niso mogli včeraj iziti.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) PROTI BOLJEVIŠKI GIBANJE V GEORGII.

— Pariz, 18. sept. (Izv.) Pozno v noči je bil dosežen med zastopniki kovinarjev in industrijski delni sporazum. Kovinarjev prejmejo po triletni učni dobi 5800 K na uro. Podjetniki so dovolili splošno povišanje mezze za 10 odstotkov. Po tem sporazumu se zviša najnižja meza 7100 na 8500 K za uro. — Stavka najbrž jutri konča.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Danes ob 9. dopoldne so se zbrali stavkujoči kovinarji v Hernalsu in Ottakringu so komunisti priredili demonstrativni ob-hod. Zveza kovinarjev je pozvala stavkujoče, da se naj vzdrže vsakih demonstracij, ker so take v odločilnih pogojih stavkovnega odbora z industriji brezmisne, celo opasne. De-monstracije so se udeležili tudi nacionalni socijalisti. Včerašnji dan je bil drugačje zelo kritičen. V okraju Mariahilf je prišlo do sprokopov med kovinarji in policijo. V prvem okraju izhajajoči večerniki niso mogli včeraj iziti.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) PROTI BOLJEVIŠKI GIBANJE V GEORGII.

— Pariz, 18. sept. (Izv.) Pozno v noči je bil dosežen med zastopniki kovinarjev in industrijski delni sporazum. Kovinarjev prejmejo po triletni učni dobi 5800 K na uro. Podjetniki so dovolili splošno povišanje mezze za 10 odstotkov. Po tem sporazumu se zviša najnižja meza 7100 na 8500 K za uro. — Stavka najbrž jutri konča.

— Dunaj, 18. sept. (Izv.) Iz Torkije brezično javlja, da je tajfun na pravilu velikansko škodo. 300 ljudi pogrešajo. 40.000 hiš je pod vodo.

K umoru Todora Aleksandrova.

— Beograd, 18 sept. Iz Sofije poročajo danes na podlagi informacij iz makedonskih organizacij podrobnosti, kako in kdaj je bil Todor Aleksandrov umorjen. V Beogradu so bili do včeraj zelo skeptični napram vsem o umoru Tadora Aleksandrova. Sedaj so na razpolago napol uradna in uradna poročila, ki ugotavljajo, da je bil Todor Aleksandrov umorjen v Nemški Avstriji od Nemčije in jo družil s Češkoslovaško in Jugoslavijo. To je alternativa dunajske zunanjne politike, za katero so pa začeli interesirati predvsem Francosco in ki so vedno znova oznanjali potrebe vzpostavitev nekake gospodarske srednje Evrope s temi političnimi pakti s Češkoslovaško in Jugoslavijo glede ohranitve statusa quo, kar jih sestavlja v bistvu Malo antanta.

Tudi naša država je interesirana na takih francoskih politiki. Za nas bi bila vsekakor velika pridobitev, ako bi za sosedo na severu dobili neutralno Nem-

(Dalje na drugi strani.)

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesni trg.

Stakete, od 1.40 m dol., 2½—4 cm na drobnem koncu, tek. metra fr. naklad. postaja bl. 6.50; deske 6 mm, fr. meja bl. 1390; deske 7 mm, fr. meja bl. 1260, deske 8 in 9 mm, fr. meja bl. 1125; trami, monte, fr. meja bl. 410; remeljni bl. 35/70, I., II., III., fr. meja den. 698; oglje Ia vilano, fr. meja den. 125; drva Ia, suha bukova, 1 m dolžine, fr. naklad. postaja 3 vag., den. 25, bl. 26, zaključek 25.

Zitni trg.

Pšenica domaća, fr. Ljublj. den. 365; pšenica bačka, fr. bačka postaja, 75-76 bl. 345; koruza bačka, fr. bačka postaja bl. 285 koruza umetno sušena, fr. vsaka Slov. post. dob. okt. nov. bl. 290; oves bački, fr. bačka postaja, bl. 260.

Ostalo blago.</p

iko Avstrijo, ki se gospodarčko in politično nasloni na Malo antanto. Bili bi varni pred spletkami velike, ekspanzivne ter zavojevalne države, kakršna bi bila Nemčija, če bi segala do Karavank.

Sistem prijateljstva na vse strani je najboljši garant narodne in državne obrane ter nacionalne samostalnosti. V tem oziru je treba za našo državo naslati, da si ne bi mogla misliti boljših mej, kakor bi bila razširitev Male antante ter sprejem Nemške Avstrije v njo. To prijateljstvo in ta zveza, urejena pod vidikom pacificističnih stremljenj sedanjega časa, zlasti pod vidikom medsebojnih garancijskih paktov, bi bila tako dragocena zaščita naše severne meje in deloma meje proti zapadu, proti Italiji in proti Madžarski. Splošni sistem garancijskega pakta se bo pač moral nadomestiti s konkretnimi polzuski na zaokroženih ozemljih in tako

ozemlje, ki bi moglo samostalno razviti pacificiščno zunanjou politiko, tvori sistem držav in geografsko področje Male antante z Nemško Avstrijo vred.

Nemci se boje odtujitve Nemške Avstrije od Velike Nemčije, od Ideje velikega nemškega carstva. Za nas pa bi bila zveza, odnosno razširitev Male antante velika pridobitev, tako v gospodarstvu, kakor v zunanjem političnem oziru.

Tudi na tem področju je škoda, da prepričamo tujim državam (tu Francijil), da postavljajo konkretno in iniciativne ideje, namesto da jih sami razvijemo in da se sami zanje brigamo. Baš Jugoslavija bi morale izrabiti svojo centralno pozicijo v srednji Evropi in na Balkanu ter biti politični vodja tega evropskega državnega sistema v smislu garancijskega mednarodnega pacificizma. Toda doba takih jugoslovenskih zunanjih ministrov je že daleč!

Tretja senzacija ljubljanske porote.

Nadaljevanje porotnega zasedanja. — Zavratni umor v Podgorici.

Danes ob devetih dopoldne se je pred porotnim sodiščem pričela razprava proti Antonu Bedenkemu, p. d. Boštjanu, roj. dne 25. maja 1900 v Podgorici, občina Peče, tja pristojnemu in stanjučemu rim. kat. vere, neoznenjenemu, posestnikovemu sinu, delavcu, že kaznovanemu. Obitožnika mu očita, da je namenoma dne 6. maja t. l. v Podgorici umor posestnik Lovrač, ko ga je zavratno skozi hišno okno s puško ustretil v tlinik in da je brez oblastnega dovoljenja nosil orožje. Storil je hudodelstvo zavratnega umora in prestopek glede zakona o noženju orožja.

Porotnemu senatu predseduje sod. svet. Antloga, votanta sta sod. svetnika Vidic in Keršič, državnih pravnik dr. Ogoreutz in župnik dr. Ažman.

Obitožnico med rugim navaja: Zakonca bletnega Fran in 52letnega Alojzija Lovrača sta stanovala v najetih stanovanjih najprej leta dni v Kostrivnici, občini Kandže, kasneje devet mesecov v Ravnah, ista občina. Ker je Lovrač s svojo ženo vedno prepiral in jo tudi pretepal, sta mu bili obe stanovanji odpovedani in se je spomladi leta 1923 preselil v Podgorico in hišo št. 9, ki je last posestnika Frana Topolška. Hiša je pritična in stoji v kotu, ki ga tvorijo dve občinski poti, tako da kuhinja in kamra mejita na pot. Raynotako tudi soba, in sicer z eno steno, dočim je z drugo steno obrnjena na zadni vrt, preko katerega pelje steza.

Zakonska Lovrač tudi v novem stanovanju nista živila v slogu. Fran Lovrač je svojo ženo tudi tu večkrat pretepal, kakor tudi se je red prepiral s svojimi sosedmi. Radi tega je baje tudi Bedenkovič staršem začgal kozolec in ukral veliki kokoš.

Obitožnec zatrjuje, da je postal radi fega razburljiv in razdražljiv in se mu je večkrat sanjal o tem, da ga Lovrač tepe in ter izrecno priznava, da se je že leta dni sem.

NAMERAVAL LOVRAČA IZNEBITI, da pa svojega namena ni mogel izvršiti, ker ni imel puške. Nekoč je pozval tudi svojega prijatelja Frana Rebolja, da mu pomaga pretepoti Lovrača. Rebolj, ki je bil sicer obtoženega mnenja, češ da bi bilo najbolje Lovrača s sveta spraviti, ni hotel sodelovati, vsled česar je napad izostal.

UMOR LOVRAČA. Bedenk je moral torej takrat svoj moralni namen opustiti. Na skedenju Ivana Erminja pa je našel dne 5. maja v slami skrito nabasano enocevko in sklenil je izvršiti svoj načrt.

V torem 6. maja t. l. je bil Bedenk do večera pri Matevžu Dolinarju v Logu, kjer je pomagal pri kuhanju žganja Ivanu Erminiju. Nekako okoli 20. je odšel v gorje k posestniku Janezu Cerarju, in okoli 21. na Reko. Odšel je na skedenju posestnika Erminija, vzel iz slame nabasano enocevko in sklenil v Podgorico. Prišel je do Lovračevega stanovanja in se ustavil. Kakor zatrjuje obitoženec, je nekaj časa poslušal prepri med Lovračem in njegovo ženo. Lovrač je baje grozil, da požene vso vas v rask. Sedel je na klopi med mizo in prvim oknom, obrnjen proti vrtu. Imel je proti obitožencu obrnjen hrbot. Bedenk je naslonil puško na zunaj na okno in iz daljave, približno pol metra sprožil proti Lovraču. Obitožnec trdi, da je po strelu takoj ugasnila na mizi luč in da ni videl, ali je Lovrača zadel ali ne. Čul je samo, da se

je zdrobila špa. Po storjenem zločinu se je Bedenk ukrenil in se vrnil zopet na Reko in polžil puško na prejšnje mesto. Nato je odšel k Dolinarju. Ustreljenega Lovrača je našla drugo dopoldne žena. Sedel je še vedno na klopi, naslonjen z glavo na desno roko. Na mizi in pod mizo je bila mlaka krvi. Fran Lovrač je bil mrtev.

ZASLISEVANJE OBTOŽENCA.

Otoženi Anton Bedenk je odprt pri zločinu, izgovorom, da je storil pod pritiskom takih razmer, da si ni mogel drugač pomagati, ker ga je pokojni povsod sledoval in mu grozil. Ogrožal je vso sosesko, da so vsi trepetali pred njim. Bilo je splošno mnenje, da je začal obtoženčevemu očetu kozolec, pri čemur je bilo nad 130.000 krom řek. Ker mu je to obtoženec očital, ga je radi tega še posebno sovražil in mu grozil. Obtoženec je imel pred njim tak strah, da se ni upal ponoči hoditi z dela sam domov. Celo v sanjah ga je strašil. Za sovraščo so vedeli vsi sosedje ter so obtoženca svarili, naj se ga varuje. Ko je nekoč obtoženec spal na sosedovem skedenju, je našel v slami skrito puško. Po pušku je šel usodnega dne ter sklenil, da se reši vednega strahu s tem, da nasilnega Lovrača s strelem splasi. Ko je prišel pod Lovračovo okno, je ravno njegova žena pribegla iz hiše, pokojni pa je kričal, da bo vso vas v slufce poginal. Ker je pri tem imenoval tudi Boštjanove (t. j. domače ime Bedenkovih), je obtoženec položil puško na okno Lovračeve hiše proti pokojnemu, ki je sedel v sobi in lupil krompir. Zažvenketale so šipe, luč je ugasnila, a v sobi je ostalo vse mirno. Obtoženec je naglo odšel in nesel puško na svoje prejšnje mesto.

Državni pravnik: »Ako vam je grozil, zakaj ga niste ovadili orožnik?« Obtoženec: »Ker bi postal potem še bolj nevaren!« Nadalje je obtoženec povedal, da se je pokojnik bal že od mladosti, posebno jezo pa je imel pokojni proti njemu, odkar je bil v Kandžah tepen ter je sumil, da je med pretepači bil tudi on.

Prostodušno je končno pripomnil obtoženec:

»Vsi ljudje so se ga bali in vsi so želeli, da bi ga kdo ustretil.«

ZASLISEVANJE PRIC.

Vseh prije je poklican nad 20. Prva se je zaslila pokojnikova žena Alojzija Lovrač, ki je močno gluha, da so jo mogli zaslišati le s pomočjo nekega domaćina. Usodenega vederja je prišel mož precej pijan domov, ker je to bilo večkrat, zato mu je brž nesla v sobo večerje ter takoj zbežala iz hiše, ker jo je vselej pretepal, kadar je bil pijan. Na vso ostala vprašanja je odgovarjal: »Ne vem! Druge priče so izpovedale: Res. Vse je govorilo: »Prav niti ga ni řek, prav je naredil kdor ga je počil!«

Priča Matevža Bervarja je izpovedala, kako je prišel po umoru Erminu huk in njemu in mu priporovedoval: »Imel sem v senu za hišice nabasano puško, pa mi je vse znamenje Boštjanov in gre škorca (vulgo ime za Lovrača) ustrelo. O pokojnem je bilo slišati vsakovrstne svinjarije, da še živina ni bila varna pred njim. Zmožen je bil vsakega hudodelstva. Priča Marija Mai pravi, da je bilo treba pred umorjenim vrata zapirati, ker ni bil človek, marveč žival. Ant. Rebolj, ki je bil prvotno osumljen tega umora, ter je preselil 72 dni v preiskovalnem zaporu, pripoveduje, kako mu je obtoženec takoj po umoru rekel: »Sedaj bom vsaj enkrat zopet spale.«

Politične vesti.

= Spremembe v diplomatski službi.

Zunanje ministrstvo pripravlja važne spremembe v diplomatski službi. Ukinjenih bo več častnih konzulatov, ki niso doslej pokazali nikakih pozitivnih uspehov, otorvili pa se bodo konzulati v Temesvaru, v Krakovu in Lvovu. — Nova poslanstva se otvorijo na Portugalskem in Danskem.

= O sedanjih vladih pravi Radič, da je »stvarno vladu jugoslovenska a to je jedna kolosalna stvar sama po sebi i za to mi u nju idemo duboko promišljeni ali kada idemo, onda idemo bez ikakog posebnog zahtjeva«. Naenkrat je Radič »jugoslovenska vladu« kolosalna stvar, pred mesecem pa je trdil, da je Jugoslavija in jugoslovenska ideja — vlaž!

— Reminiscence. Maja meseca leta

1915, torej v polni svetovni vojni, se je vršil v Nišu jugoslovenski kongres, ki je med drugim sprejel sledečo resolu-

»Zbrani na prvi plenarni seji po zadnjem nesreči Srbije Jugoslovenski odbor Vas iskreno pozdravlja ne samo kot regentna vladarja Srbije in kot vrhovnega poveljnika dične vojske, koje nezaslišana na trpljenju ste bratski delili, nego pred vsem kot predstavnika jugoslovenske ideje, svete nam vsem — Srbom, Hrvatom in Slovencem, ki ustvarjam jugoslovenski narod. Ko so leta 1916. kralji Karlo habzburškega, je Jugo-

slovenski odbor protestiral proti kronanju kralja Karla habzburškega, je Jugo-

— Tečaj za analafete namaverajo prideti, kakor poročajo iz Rima, tudi v novejših provincih. Kar se tiče Juliske Kraje, je najna potreba, da napravijo tečaj za italijanske analafete v Gorici. Malo pred vojno je bil Faidutijev list razkril sandalo istino, da je to bilo med italijanskim delom mestnega prebivalstva 60% ne-

pismenih!

— Splošno slovensko žensko društvo v Gorici je po poletnih počitnicah zopet prideločilo delovati. Jezikovni tečaji se bodo nadaljevali in za francoščino si je društvo priskrbel izborno učno mesto. Meseca novembra se otvorja izložba ročnih del društvenih žensk.

Turistika in sport.

SPORTNA SENZACIJA V PRAGI.

— Praga, 18. septembra. (Izv.) Včerajšnja nogometna tekma med praško Šparto in Čačem je bila prava senzacija za športne krogove. Zmagal je Čač v razmerju 2 : 1 (1 : 1). Šparta je postavila rezervno moštvo ter je podcenjevala moštvo Čača, ki je bilo enakovredno Šparti. Zmagala je vzbudila splošno presečenje.

— Prvenstvena nogometna sezona I. razreda se otvorila v Ljubljani v nedeljo 21. tem s tekmacama Ilirija : Rapid (Maribor) in Hermes : Jadrans. Obe tekmi se vršita na prostoru Ilirije. V letosnjem prvenstvenem tekmovanju je pričakovati zelo oster borba, ker je izrazita premo posameznih klubov prenehala in je vseh 7 prvorazrednih klubov Slovenije postalo precej enakovrednih. Ilirija in Rapid sta igrala n. pr. 31. 8. neodločeno 2:2, tudi zadnja prvenstvena tekma med Jadrantom in Ilirijo je končala neodločeno 3:3. Ilirija, Rapid in Hermes veljajo momentano za naše najmočnejše klube.

— Hermes : Jadrans. Prvenstvena tekma se vrši v nedeljo, dne 21. sept. ob 10.30 na igrišču Ilirije. Tekma obeta biti zelo zamivna ter je obenem prva jesenska prva tekma I. razreda v Ljubljani. Ob 9. nastopijo rezerve. Cene: mladina 3 Din, dijaki 5, stojisci 8, sedeži 15 Din.

— Postava šeške reprezentance, ki igra 28. tm proti Jugoslaviji, se glasi: Štapič (Slavija), Kuchinka (DFC), Seifert (Slavija), Krompholtz (DFC), Kada (Šparta), Maher (DFC), Veselsky (Nuselški), Štapič (Slavija), Sibinj (Slavija), Krštal (Viktoria Žižkov), Jellinek (Viktoria Žižkov). Rezerve Doblaš (Slavija), Čipeča (CAFK), Štěpán (Viktoria Žižkov).

— Zagreb : Hašk komb. repr. team 2:0. Reprezentančni team so tvorili igralci Gradskega, Concordije in Baste. Tekma je bila samo pretkušnja igralcev za sestavo teama proti Češkoslovaški. Verjetno je, da podzvezni kapetan postavi proti Češki kompletno moštvo splitskega Hajduka.

Društvo narodov.

Ženeva, 13. sept.

Debata o razoroževanju se je nadaljevala v tretji komisiji pod predsedstvom g. Duca, romunskega zunanjega ministra. Najprvo je g. Guani, urugvajski delegat, očratal splošne smernice odgovorov neevropskih držav na predlog medsebojne pomoči in je nagnil, da je Urugvaj istega mnenja kot Avstralija, nameč da si s to pogodbo napravi obveznost, ne da bi v zamenu za to dobila potrebnih garancij. Ameriškim državam se ni mudilo z odgovorom na ta predlog, ker smatrajo, da nima dosti vrednosti za Ameriko, kajti medsebojna pomoč, kafer predlagata pogoda, bi bila za enkrat za Ameriko vsled transportnih težko izvedljiva. Ta problem tudi ni tako perč v Ameriki kot v Evropi vsled bratskega duha, ki vladala na ameriški celini in vsled splošnega udejstvovanja arbitražnega sistema, ki je do današnjega dne večino sporov mirnim potom pravnavljal.

Romunec g. Duca izjavlja, da je romunska država globoko miroljubna, da ne misli na nobeno razširjenje svojega ozemlja in da si ničesar boli ne želi kot miru. Predlog pa ni mogel sprejeti, ker smatra njegove garancije za nezadostne. Pripravljena pa je sodelovati pri vsakem načrtu, ki bi dalo dejavnoste in uspešne garancije. Romunski smatra, da tvorijo arbitraža, varnost in razoroženje eno nedeljnega vrednosti. Nadalje je govoril o obsežni gradbeni akciji, ki je započela delavska vlada z namenom, da kontinuo reši stanovanjski krizo in ostrani vse njene težke posledice. V 15 letih namerava vlada zgraditi 2,500,000 delavskih hiš. Na ta način bo tudi konec brez posebnosti, ki sedaj tako teži državni budžet. Zanimivo je misel, ki je sprožil Purcell glede posledic zmage Macdonallove stranke. Zdi se mu namreč, da je začelo delavstvo v trenutku, ko je obrnilo svoje oči od delavnice k parlamentu, zanemarjati svoje življenske interese. Le tako je mogoče, da so kapitalisti pokrenili energično akcijo za odpravo 8 urnge delavnika. Politična delavska stranka je po njegovem mnenju silna in zdrava samo toliko, kolikor so silne in zdrave gospodarske organizacije v industriji. Dobro delovalčno industrijsko organizacijo pa je edino orodje delavcev, s pomočjo katerega se morejo boriti obenem pa delovati na to, da izginejo iz državnega življenga protisljava in spori med posamnlimi stanovni.

Glede brezposebnosti je izjavil, da se razmene ne bodo zobjasnitve niti s pomočjo emigracije, niti z izpopolnitvijo nekaterih industrij. Obenem s problemom brezposebnosti vpliva na delavsko življeno tudi fakt, da je ogromno število delavcev načrpanih po različnih vojašnicah, kjer mora ostati dotlej, dokler vlada vsaj deloma ne realizira svojega gradbenega načrta. V zvezi s polozajem nemških delavcev je Purcell izjavil, da morajo angleški delavski sindikati s vsemi silami delovati na to, da plača Nemčija svoje reparacije po Dawesovem načrtu, kar absolutno ne more skodovati delavskim interesom. Nemško delavstvo in angleški sindikati pa morajo na vsak način vztrajati pri svoji zahtevi glede osemurne, ga delavnika v Nemčiji.

Nato se je govoril dotaknil pogodbe z Rusijo, o kateri meni, da bo imela za ob državo dobre posledice. Delavski sindikati se morajo energično upreti vsaki akciji, ki bi skušala preprečiti ratifikacijo te važne pogodbe. Izrazil pa je svojo bojanje, da bi utegnil opozicijo, ki ostro kritizira in obsoja angleško-rusko pogodbo, strmoljavit delavsko vladu, čim stopi slednja pred parlamentom z zahtevo glede ratifikacije.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. septembra 1924.

Slovenski denar.

Klerikalci so potrebeni denarja. Zarato so namestili svojega eksponenta v »Mestni hranilnicu«, zdaj pa so sklenili razpustiti ravnateljstva »Središnjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebju in »Okrožnega urada« v Ljubljani. Ako bi bila to storila prejšnja vlada, bi bil krik o teroru in nasilju strahovit. Da se utemelji pohlepnost SLS po raznih ravnateljskih in drugih službah, treba seveda napadati. »Slovenec« se jezi, da je del denarja poštne hranilnice v Ljubljani vporabljen od centrale. Nič lažje nega to: vlada naj prepove, da se kliče denar ljubljanskega čekovnega urada drugam. Saj je znano, da je pod prejšnjo vlado bil račun čisto drug. Odkar pa je na vlasti SLS, je ves denar v centralo. Da pa se to ne vidi prejasno in se odpre pot nečednim kupčjam, mora »Slovenec« kričati, a ne na pravega krivca, in to je vlada g. Korošča in Kulovca, temveč na — dr. Žerjava. Enako je z delavsko zavarovalnico. Tu so klerikalci od nekdaj pokrivali in branili vse upravne svinjarije in razsipnost. Kot en mož so stali za famoznim g. Kocmurmarem, Branili so ravnateljstva na vso moč. Zdaj pa na ista ravnateljstva kriče, Zakaj? Ker pa upajo, da dobe še bolj poslušne eksponente s tem, da kar svoje pristaše imenujejo za komisarje. Kakor je gosp. Perič na magistratu čisto navadna misioneta v rokah SLS, tako naj bodo tudi zavarovalni zavodi ekspoziture potreb g. Bogumila Remca. Nas veseli, da so se gg. klerikalci izrekli za razpust ravnateljstev, kajti vsaka taka stvar bo svojcas pravišča.

* * *

Prihod prometnega ministra v Ljubljano. Prometni minister Anton Sušnik se mudi v Ljubljani v svrhu, da pregleda tukajšnje železniške urade. Iz Ljubljane potuje v Ljutomer, kjer si ogleda dela na novi progi Ljutomer—Murska Sobota.

Sosvet. Vladni komisar na ljubljanskem magistratu je dobil sosvet 13 bivih občinskih svetnikov. Klerikalcem je dan seveda absolutna večina! Nov udarec ogromni večini ljubljanskega prebivalstva. V sosvet so imenovani: Čepeljnik, Jeglič, Kralj, Krhne, Orehek, Pirc, dr. Ravnhar, prof. Rožič, dr. Stanovnik, Tavčar, Tokan, Turk Josip, Zajec. V sosvet ljubljanske mestne hranilnice so imenovani: dr. Stanovnik, prof. Rožič, Jeglič, Pirc, Zajec, Orehek, Tokan, Kralj, Čepeljnik, Krhne, Josip Turk, dr. Ravnhar, Tavčar. Tako so se klerikalci s svojimi priveski razširili na magistratu in v mestni hranilnici, brez dvoma v škodo obema.

Prometni minister in pomanjkanje vagonov v Sloveniji. Danes je z beogradskim dopoldanskim vlakom prišel v Ljubljano prometni minister prof. Sušnik. Pred nekaj dnevi smo konstituirali na podlagi informacij iz lesno-industrijskih krogov, da je zavladalo v Sloveniji velikansko pomanjanje vagonov in da so lesni trgovci zelo zaposavljeni pri razdelitvi. Vladni organ »Slovenec« je te dni odgovoril, da je nastalo pomanjanje vagonov vsed sabotaže uradništva. To je bedast izgovor. Pišejo nam lesni trgovci, da ima železniška centrala za razdelitev vozov v Belji, da predloži kralju v podpis ukaz o imenovanju novih podporočnikov, ki so z uspehom absolvirali vojno akademijo.

Izpit za učitelje gimnastike v srednjih školah. U smislu propisa o izpitovanju kandidatov za učitelje železniškega ravnateljstva v Subotici je imenovan Manoilovic, dosedanj počinjak Madić je vpokonjen. Za načelnika v prometnem ministrištvu je imenovan višji nadzornik železniške v Ljubljani Alojzij Pregej. Za načelnika prometnega oddelka v Ljubljani je imenovan višji nadzornik pri ljubljanskem inšpektoratu Benedikt. Za višjega uradnika pri ljubljanskem prometnem ravnateljstvu je imenovan Golias.

Imenovanje v oficirskem zboru. Vojni minister general Hadžić je odpovedal v Belji, da predloži kralju v podpis ukaz o imenovanju novih podporočnikov, ki so z uspehom absolvirali vojno akademijo.

Izpit za učitelje gimnastike v srednjih školah. U smislu propisa o izpitovanju kandidatov za učitelje železniškega ravnateljstva v Subotici je imenovan Manoilovic, dosedanj počinjak Madić je vpokonjen. Za načelnika v prometnem ministrištvu je imenovan višji nadzornik železniške v Ljubljani Alojzij Pregej. Za načelnika prometnega oddelka v Ljubljani je imenovan višji nadzornik pri ljubljanskem inšpektoratu Benedikt. Za višjega uradnika pri ljubljanskem prometnem ravnateljstvu je imenovan Golias.

Val ogorčenja plihnil iz slovenske sredine. Orjuniški škandali in krovoprelitja še niso pozabljena. Teh provokacij mora biti konec! — Tudi mi pravimo, da mora biti provokacija konec. Ta zahteva pa mora obvezljati za ene in druge. Resnici na ljubo moramo konstatirati, da Orjuna pod klerikalno strahovlado dole še ni nikogar izzivala, pač pa so klerikalni listi prav pridno na delu, da bi prisili nacionaliste izgubiti mirno kri. Kakšna sramota je to, da piše Škofov list o ljudeh, ki jih druži in spaša velika ideja, »naj ostanejo prav mirni v mišljih luhnjak!« In že večja nesramost je, pozivati oblasti, ki so itak v klerikalnih rokah, naj store konec tem provokacijam. V interesu miru in javnega reda pozivamo klerikalne provokaterje, naj nehajo izzivanjem, ker s tem prav nikomur ne koristijo, pač pa na ravnost sami namenoma prizpravljajo teren za pokolj med slovenskim ljudstvom.

Štiridesetletnica prve srbske železnice Beograd — Niš. Dne 17. t. m. je poteklo 40 let, odkar je bila izročena prometu prva srbska železnica iz Beograda v Niš. Takrat se je mislilo, da domaćini ne bodo mogli in znali vršiti železniške službe, ali zgodilo se je to vendar in vse železničarsko osobje je bilo srbsko. Promet je tekel redno. Otvorila se je bila za takrat potrebna železničarska šola, kjer so se domaći Srbi prizpravljali za uradniško železniško službo. Te svoje gojenice je vladu potem poslala v Avstrijo in Belgijo, kjer so si izpopolnili svoje znanje v službi. Od 40 prvih postajenčnikov jih služujejo danes še 8. Od prvih domačih inženjerjev, ki so gradili progo, ni živ nobeden več.

Rože ob pošti, dr. Ivana Robide

v našem listu priobčena dramska pesnitev, zagleda, preložena na nemški jezik v Halbensteinerjevem prevodu, v kratkem luč sveta. Pesnitev prevaja, kakor se nam poroča, pa že tudi v češčino — vse to še predno je izšlo delo v slovenski knjigi, kar pomeni brezdvomno uspeh, kot ga ima pri nas znamovati malokatero literarno delo. — Knjiga izide v nekaj dneh v »Narodni Založbi«.

Imenovanje v železniški službi. Bivši ravnatelj zagrebske direkcije Leonid Franc je imenovan za ravnatelja železniške direkcije v Subotici. Za pomočnika železniškega ravnateljstva v Subotici je imenovan Manoilovic, dosedanj počinjak Madić je vpokonjen. Za načelnika v prometnem ministrištvu je imenovan višji nadzornik železniške v Ljubljani Alojzij Pregej. Za načelnika prometnega oddelka v Ljubljani je imenovan višji nadzornik pri ljubljanskem inšpektoratu Benedikt. Za višjega uradnika pri ljubljanskem prometnem ravnateljstvu je imenovan Golias.

Imenovanje v oficirskem zboru. Vojni minister general Hadžić je odpovedal v Belji, da predloži kralju v podpis ukaz o imenovanju novih podporočnikov, ki so z uspehom absolvirali vojno akademijo.

Izpit za učitelje gimnastike v srednjih školah. U smislu propisa o izpitovanju kandidatov za učitelje železniškega ravnateljstva v Subotici je imenovan Manoilovic, dosedanj počinjak Madić je vpokonjen. Za načelnika v prometnem ministrištvu je imenovan višji nadzornik železniške v Ljubljani Alojzij Pregej. Za načelnika prometnega oddelka v Ljubljani je imenovan višji nadzornik pri ljubljanskem inšpektoratu Benedikt. Za višjega uradnika pri ljubljanskem prometnem ravnateljstvu je imenovan Golias.

Ravnateljstvo mestnega dohodarskega urada ne uraduje — radi ponovne peči in snaženja uradnih prostorov — dne 19. in 20. septembra. t. l.

Odlkovanje v srednjih školah. U smislu propisa o izpitovanju kandidatov za učitelje železniške v Ljubljani Alojzij Pregej. Za načelnika v srednjih školah v prostorijama kr. muške učiteljske škole v Zagrebu (Meduševi ulici 33). Kandidat, ki želi pristopi k izpitu, imadu prema članku 11. spomenutih propisa podnjeti propisno biljevanu molbenico ravnateljstvu kr. istinske povjerenstva za učitelje gimnastike v srednjim školama v Zagrebu (pokrajinska uprava, odjeljenje za prosvjetu i vježbe) mjesec dana prije izpitnog roka. Molbenici vajo priložiti: a) svjedodžbu sredstoli, ki se udeležile velikega invalidskega zborovanja, ki se vrši v nedeljo dne 21. septembra t. l. ob 8. dopoldne v restavraciji »Mrake« na Rimske ceste. Ob tej prilikli bomo zadnjic z odločno besedo zahtevali čimprejšno uzačnitve invalidskega zakona, da bode enkrat končne našega bednega življenja.

Iz poročila o češkem zdravniškem pomladku v včerajšnji številki je izstal konec, ki se glasi: »Posebno živahno priziranje pa je žel vseslovenskega duha prožeti govor univ. prof. dr. Slavjmerja in lepi poslovni govor psihijatra iz Košic dr. Stuchlega. Proti 11. zvečer je dr. Ničar zaključil lepi tovarški sestanek, ker se so imeli gostje še pred polnočjo odprtijati domov.«

Smrtna kosa. Danes zjutraj je umrl v Kamniku mati okrajevga glavarja g. Ottona Ketteja, inženjerjeva vdova ga. Eli, za Ketteja. Pokojnica je bila blagega značaja, splošno prizanjena v krogu znancev in prijateljev in nenadomestljiva kot skrbna, ki je pisala mati Marijine družnice, mladenčku Sokolu, ki se je zagledal v njeno hčerkjo. Pismo se v originalu glas: »Dragi Jaka! Na! ti se enkrat pišem en par besed, ker smo se tako sesnali, in sram se precej nedelj popoldan skupaj zabavali, tako da sem se te jest stara bahe tako privadila, da ti popravil povsem, da sem te imela rajši kot našega Johana, in sem tud večkrat mislila na tebe kot na našega. Zeč mi je bilo živ da se nis mogu Mici pristimat doble blago moga rada imet, jest sem zmerej rekla, to ho en dobr človek, škoda da ga nemaraš. Vse, lej te rada vidia kadar si pršov. Zdaj pa kar so mi povedali da si sokol, se je pa tud moja lubezen ohladila, ker teh tičov pa jest ne spoštujem, ker nih načela so na protot katoliškim načelom. In zato mi

nismo za skupno družbo. Dekle Marijina družabnica, bi imela fanta sokola, to bi bla lepa dobr daje imela, bolj pogled kot jest, in je pred sprevidila, kakšne peruti rasejo temo tič, dons jo imam pa rada, prav je da se moško drži, sej dons res ni vrist nosbeno več, človek bi mislu da bo golob pa jačerstv zras. Zato je naj srečnejša pučica se ne meni z nobnino fantom. Zato pa zdej lepo združi ostan pa zbabav se tam ker te vesseš nas ne briži več zate, to bi imeli že to starši editi da sokolska družba ni za poštenega kristjana. Zato gre tako na svet vas v pogin ker gre vse pred od cerkve in duhovnikom sam v brezverke veselice in zbabave pa tud za našo Orlovske veselice nikar ne prinesi nobenega dobitka da ne bo žalu toje družbe. Pa tu za Katro je vsegil, ce ne delaš tistega okvirja. Pa z Bogom ustani združ. Ne mislim še ravno slabo o tebi ali da boš hodil v sokolsko družbo pa ratov tak kot so drugi. Duševne zanjujejo in verske naprave z Orfenci drže to je pa ūd se od sile kar ti ludje počnejo, to vem da si tudi voli toda stranke. Zato naj se neha med nam vsako znanje mene je sram dab se pod našo streho skrival sokolski ptidi. Naša hiša in družina je posvečena Božjemu Sercu, ne pa hudočev. Po zdravje od Marjane Bedene. — Posebnega komentaria to pismo itak ne potrebuje, ker samo govoril dovolj jasno za to, da verski čut pri nas ni več moralna opora v medsebojnem življenju po krščanskih načelih, temveč izvor mržnje in domačih prepirov. Zlasti je, da slovensko luhovo vlastno vlastnost in zaslepjenosti ne vidi, kam vodi pot, na katero je zašlo po zaslužki klerikalnih voditeljev, ki skriva svoje egoistične politične račune za krščanski ideali. Verski čut so spravili ti veržnički v ljudski načinost takoj daleč, da je istoveten s politično nestrostjo.«

— Štečaj in posebne ure živih jezikov (srbohr., francoščina, angleščina, nemščina, italijansčina) po praktični Berlitzovi metodici. Poseben tečaj za matično od 11. do 14. leta. Vpisovanje in pojasnila v 21. tm. od poi 6. do poi 7. zvečer v Beethovenovi ulici 7, pritliče, levo. Ga. prof. S. J. Jers. — KAVARNA LEON: Vsak večer salonski orkester. Se priporoča Pogačnik. — PRVOVRSTEN MOST iz klett Go-spodarske zveze se toči v Unionski kleti.

pri kateri je stanoval Ščak je deklico tu- di spolno okužil.

— Letalska nevreča na Černomeru pri Zagrebu. Včeraj okoli 7.30 je letelo nad Zagrebom več vojaških aeroplakov. Ko se je eno izmed letal spustilo na tla, se je po-kvaril motor in letalo se je zapodilo na kozružno polje. Aeroplani se je prevrnili in zgorje, letalca pa sta ostala nepoškodovana.

— KAVARNA LEON: Vsak večer salonski orkester. Se priporoča Pogačnik.

— PRVOVRSTEN MOST iz klett Go-spodarske zveze se toči v Unionski kleti.

Šolstvo.

— Tečaj in posebne ure živih jezikov (srbohr., francoščina, angleščina, nemščina, italijansčina) po praktični Berlitzovi metodici. Poseben tečaj za matično od 11. do 14. leta. Vpisovanje in pojasnila v 21. tm. od poi 6. do poi 7. zvečer v Beethovenovi ulici 7, pritliče, levo. Ga. prof. S. J. Jers.

Vandalско razbijanje alkoholika

Danes okoli 10.15 se je pojavil v blagajniških prostorih Ljudske posojilnice na Miklošičevi cesti možakar s strganimi devili, zapitim obrazom in hrdečkastim nosom, znani ljubljanski prototip pohajca Janez Hribar, star 50 let, brezposeben, po poklicu dñinar, a se mu ne ljubi nikjer delati. Ko je stopil k blagajni, je kratko dejal: »Izplačajte mi 18.000 dinarjev! Bil sem že v drugi posojilnici, pa so mi rekli, da naj grem k Vam. Zdaj sem prišel k Vam po 18.000. Pa sem mal' neumen!«

Blagajnik se je obrnil. Hribar se je nevolenj in razjarien odstranil iz posojilnice. Ko je stopil na tratoar, je zagnedel tam kladivo (zidarij renovirajo posojilniško poslopje). Hribar je pograbil kladivo ter začel razbijati dragoocene, brušene šipe izložbenih oken posojilnice. V svojem besenju je razbil šest velikih šip, katerih vsaka je cenjena na priljeno 5000 dinarjev, tako da znaša celokupna škoda 30.000 dinarjev. Janez Hribar bi bil gotovo še nadalje razbijjal po Špah, da ga ni prijet čez prsi in za roko brusač Anton Ilir, kateremu se je končno posređilo s pomočjo ostalih pasantov pobesnelega Hribarja ukrotiti. Na lice mesta poklicani stražniki je končno odneljali Hribarja na političko ravnateljstvo. V svojem besenju je med potjo na stražnici kričal: »Hudiči so mi doto požrli...! Jaz pijem... piem...! Zmerom pijem, pa tudi šine pobijem...!«

Pijanica so spravili v hladni policijski zapor, da se iztrezne, na kar ga izroči sodišču.

Skrivnosti hiše št. 5.

Tam na vzhodnem delu Ljubljane, kjer se krijejo pot in love ceste, stoji nova hiša in v tretjem nadstropju je bila lepo komforntno stanovanje. V pravem orientaliskem slogu je bila razkošno opremljena sobica, na vratih kaže se je blestel način, da se udeležile življene pohodnosti poln smehljali, ki je obetal to in ono v sentimentalnih lesenskih nočeh.

Hodila je vedno v spremstvu lepe blondinke Janežice. Vse večerne ure sta marljivo promenitali in lovili kavalirja, ki bi jima poklonili na saino lubezen, marveč tudi bogato darilo v obliku metuljčkov s posodami.

Prifotanje teh dveh nočnih metuljev je motilo marsikaterega opazovalca, ki je zanimali na odprtih počitnicah. Na vseh zgodnjih zborovih, ki so sledile, je zavestno zavojeno, da se udeležile velikega invalidskega zborovanja, ki se vrši v nedeljo dne 21. septembra t. l. ob 8. dopoldne v restavraciji »Mrake« na Rimske ceste. Ob tej prilikli bomo zadnjic z odločno besedo zahtevali čimprejšno uzačnitve invalidskega zakona, da bode enkrat končne našega bednega življenja.

Iz poročila o češkem zdravniškem pomladku v včerajšnji številki je izstal konec, ki se glasi: »Posebno živahno priziranje pa je žel vseslovenskega duha prožeti govor univ. prof. dr. Slavjmerja in lepi poslovni govor

Fedor Ljubov:

Verižnik.

(Dalej.)

Razkošna električna razsvetljava je bila v čudnem nasprotnju s kopi smeti, ki so ležale na stopnišču in v sobah. Odpeljali so nas v prvo nadstropje v marmornato dvorano, o kateri sem domneval, da je bila nekdanja jedilnica njegove ekselencije.

Tu je bilo vse polno aretiranih, ki jih je zadelo ob istem času enaka usoda, kakor nas.

Bilo mi je, kakor da sedim v sodku med slaniki. Nisem se mogel več ganiti, videl sem le, kako vodijo vojaki aretirane v malih skupinah eno za drugo pred preiskovalnega sodnika.

Kam in čemu?

Kdo bi to vedel?

V mojem oddelku... bilo je nas osemindvajset, ki smo korakali s povešenimi glavami proti Nevi... je bil tudi verižnik David Salomonski s svojim sinom Rubenom.

Usoda je hotela tako, da sem šel med njima. Zakaj korakali smo zvezani med seboj »jiddisch«, ne da bi se zmenila zame, »Jiddisch« je neka čudovita mešanica poljsčine in hebrejsčine, jezik, ki ga ne razume noben Rus. Tudi nemška jezikovna debla so zašla tu in tam v to grozno kolobocijo. Spozeta se nisem došel zmeniti za oba tovariša v nesreči, ki sta bila priklenjena z isto verigo na moji zapestji.

Naenkrat pa je stari spremenil svojo gvorico ter me je nagovoril: Kam pa gremo prav za prav?

Seve mu nisem mogel pojasnit. Le, da sploh nekaj odgovorim in ne da bi slutilo, da sem zadel to pot pravo, sem odvrnil:

Menda v črezvičajo, očka... v Gorohovo ulico... kjer se pečajo zločinci, ki so se pregrevšili proti odredbi glede špekulacije. Ti si vendar nedvomno verižnik, in mladenič je tvoj sin, kaj ne?

Stari je prikimal. Beli kodri, ki so me spominjali Michel Angelovega Mojzesovega kipa v San Pietro, so se vili po blemed čelu, in dve debeli solzi sta tekli iz njegovih temnih, z gostimi trepalnicami napol pokritih oči v sivo prorokovo brado.

V tem je spregovoril:

Verižnik... Bog mojih dedov... Odkar znam misliti, sem bil vedno te verižnik... Če razumemo pod tem imenom trgovca, zakaj matuška Rusija je prepovedala nam Židom, imeti zemljo

prav tako, kakor opravljati kako obrt. Tako sem bil torej verižnik, odkar me je mati naučila begati. Živelj smo na Poljskem, daleč od Varšave, in eče me je poselal z vso ropotijo, kar smo jo mogli zbrati, v veliko mesto. To sem prodajal tam po ulicah... dokler nas ni zadel prvi udarec.

Kateri prvi udarec? sem vprašal.

Pogrom za časa Aleksandra. Usoda je nas vrgla v Volinijo. Moj oče, moja mati in jaz smo bili med enim redkim, ki so se rešili iz tega pokola. V Voliniji smo čakali drugega udarca. Zakaj vedelj smo, da je naš rod že od vekovaj proklet in da ga pregnata kruta usoda. Prokletstvo je je viselo nad nami.

Prokletstvo ježe, očka?

Vrnivša se iz strokovnega potovanja iz Pariza naznanjam, da je močni atletični M. Šarc, Ljubljana, Kongresni trg 4, zopet očrt ter z vsemi pariškimi novitetami cenjenim damam na razpolago.

5946

5990

Potra globoke žalosti naznanjava vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predobra, preljuba matrica oziroma tača, gospa

Eliza Kette

Inženjerjeva vdova

danec zjutraj ob pol 6. po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolazili sv. vere, izdihnila svojo preblago dušo.

Zemeljski ostanki predobre matice se polože na mrtvški oder v Kamniku, odkoder se prepelejo po blagoslovitv v petek zjutraj na Bled, kjer se polože k večnemu počku.

Venci se hvaležno odklanjajo. — Prosi se tihega sožalja. — Maša zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Kamnik, dne 17. septembra 1924.

Oton Kette, okr. glavar, sin. — Mara roj. Triller, sinaha.

Knjige za osnovne šole.**I. razred.**

Wider: Prva čitanka. 16 Din.

Cernivec: Računica, I. del. 5 Din.

II. razred.

Krščanski nauk za prvence. 12 Din.

Gangl: Druga čitanka. 16 Din.

Schreiner-Bezjak: Jezikovna vadnica, I. stopnja. 4 Din.

Cernivec: Računica, II. del. Broš. 8 Din, vez. 10 Din.

Družovič: Pesmarica, I. del. Broš. 10 Din, vez. 13 Din.

III. razred.

Krščanski nauk za prvence. 12 Din.

Cernivec: Tretja čitanka. 16 Din.

Schreiner-Bezjak: Jezikovna vadnica, II. stopnja. 6 Din.

Cernivec: Računica, III. in IV. del. Broš. 13 Din, vez. 16 Din.

Lesica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvatska čitanka. 15 Din.

Družovič: Pesmarica, II. del. Broš. 12 Din, vez. 15 Din.

IV. razred.

Krščanski nauk za prvence. 12 Din.

Cernivec: Četrti čitanka. 16 Din.

Schreiner-Bezjak: Jezikovna vadnica, III. stop. (še ni izšla)

Cernivec: Računica, III. in IV. del. Broš. 13 Din, vez. 16 Din.

Zemljedelj: Slovenske dežele in Istra. 8 Din.

Plesničar-Grum: Jugoslavija I. 28 Din.

Lesica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvatska čitanka. 15 Din.

Družovič: Pesmarica, III. (še ni izšla)

V. razred.

Katoliški katekizem. 18 Din.

Panholzer-Kociper: Velike zgodbe sv. pisma. Br. 36 Din, v. 40 Din.

Rapé: Četrti čitanka. 25 Din.

Schreiner-Bezjak: Jezikovna vadnica, IV. del. 13 Din.

Cernivec: Računica, V. del. 13 Din, vez. 16 Din.

Lesica-Lokovšek-Mole: Prva srbska ali hrvatska čitanka. 15 Din.

Družovič: Pesmarica, III. (še ni izšla)

Vse te knjige se dobe v

Narodni knjigarni, Ljubljana

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Otvoritev****nove tovarne za kožuhovino!**

(prej na Dunaju)

Najvišja odlikovanja v Londonu, Parizu in na Dunaju

6000

Slavnemu občinstvu vladno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani VII. (Spod. Šiška), Kamniška ulica 186 pri odcepju kamniške proge, odnosno železniškem prelazu, uhod iz Kavkove ceste, prvo in načrtno tovarno za izdelovanje in konfekcioniranje kožuhovine, do mačil in divjih živali.

Tovarna je novo zgrajena po sistemu Leipzig, opremljena z najmodernejimi stroji z električnim pogonom, ter zamore kapaciteta strojev kriti potrebu cele Jugoslavije in se zato sprejemajo neomejena naročila enorg in detailj. Engrosistit in kranzari dobivajo primeren popust.

Tovarno vodi prvovrstni svetovni strokovnjak.

Kože se barvajo na vse načine, strojno na kosmatem, belo in irhovno (semištrojenje) i.t.d. Velika izbita v lastnih tovarniških proizvodilih kakor damski dofigi in kratki plašči, jopeče, bove, šerpe, raznovrstne kožuhovinaste obroke in obšivi, in obče celotna moška zimsko konfekcijo. Kožuh za avtomobile in izmisl široki. Najmodernejši ameriški francoski, angleški in dunajski modeli, kajih na naročila se sprejemajo tudi po meri. Prodajajo se posamezne kože. Sprejemajo se vsa v to stroku spadajoča popravila in preobnove, ki se izvršujejo na najsolidnejši načini.

Naročila se sprejemajo, prodajalna, pisarna, ter nakupovanje vseh vrst kož: Ljubljana, Sodna ulica 5

Se pripravcam z odličnim spoštovanjem

S. MATTE

tovarna za izdelovanje in konfekcijo kožuhovine.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ul. - LJUBLJANA - Prešernova ul.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča

Narodna knjigarna

Prešernova ulica 7.

POZOR!**Zvezke in mape**

vseh velikosti priporoča</